

Nytt från forskningen inom ekologisk produktion

Tema: Lönsamhet på kort och lång sikt – Robusta produktionssystem

Jordbruksverkets FoU-dagar 2014

i samarbete med SLU & Hushållningssällskapet

9–10 april i Linköping

Nytt från forskningen inom ekologisk produktion

Jordbruksverkets FoU-dagar 2014

9–10 april i Linköping

Tema: Lönsamhet på kort och lång sikt – Robusta produktionssystem

Ta chansen att diskutera kommande landsbygdsprogram, hur vi får bättre samarbete mellan praktik och forskning och ta del av den senaste forskningen inom ekologisk växt-, husdjurs- och trädgårdsproduktion. Både svenska och internationella projekt presenteras. Vi blir även uppdaterade på den senaste utvecklingen på marknaden och diskuterar eventuella målkonflikter mellan att följa marknadens svängningar och att bygga långsiktigt hållbara produktionssystem.

Jordbruksverket anordnar FoU-dagar där rådgivare, forskare, lantbrukare/odlare och andra intresserade kan mötas och diskutera de senaste forskningsrönen inom ekologisk produktion. Dagarna har gemensamma programpunkter samt tre parallella spår – forskning inom djurhållning, växtodling respektive trädgård.

FoU-dagarna utformas i samarbete med EPOK – Centrum för ekologisk produktion och konsumtion, SLU, SLU EkoForsk och Hushållningssällskapet. Programmet gäller med reservation för ändringar.

Program 9 april

TIDER	VÄXT	TRÄDGÅRD	HUSDJUR
09:30–10:00	Kaffe		
10:00–12:00	Anpassa produktionssystem efter långsiktighet eller efter marknadens svängningar? <ul style="list-style-type: none">▪ Så bygger vi robusta system (Göran Bergkvist, SLU)▪ Hur avväger jag mellan faktorer på kort respektive lång sikt, målkonflikter ekologi-ekonomi (Roland Höckert, Järpås)▪ Lönsamhet på kort och lång sikt, hur påverkar stöd och prisbild? (Ulrik Lovang, Lovanggruppen)▪ Erfarenheter som rådgivare – hur kan vi tackla målkonflikter? (Madeleine Wiström eller Ingela Löfquist, Hushållningssällskapet)▪ Gemensam diskussion Inledare och moderator: Ann-Marie Dock-Gustavsson, Jordbruksverket		
	Lunch		
13:00–14:30	Nya system som förebygger sjukdomar och håller tillbaka ogräsen <ul style="list-style-type: none">▪ Ta hjälp av understödjande grödor (Göran Bergkvist, SLU) Tankar kring EU-projektet OSCAR (optimering av användningen av understödjande grödor i växtföljden) och exemplet kvickrot. <ul style="list-style-type: none">▪ Kan brassica-mellangrödor hämma utvecklingen av ärtrottröta? (Paula Persson, SLU) Ett nyligen avslutat doktorandarbete vid SLU i Uppsala visade att vitsenap hämmar jordburen <i>Aphanomyces</i> som orsakar ärtrottröta. Orsaker och sidoeffekter diskuteras. <ul style="list-style-type: none">▪ Varför ska vi bry oss om malörtsambrosia? (Lars Andersson, SLU) Malörtsambrosian är pollenallergikernas värsta fiende, men också åkerogräs nummer ett i Ungerns solros- och majsält. Malörtsambrosia har ännu inte lyckats etablera sig i Sverige men orsaker till att forskning ändå är motiverad diskuteras.	Grönsaksodling på friland: växtskydd <p>Morotsbladloppan och kålflugan är några av de vanligaste och allvarligaste skadegörarna i grönsaksodlingen. Går de att bekämpa biologiskt eller ska insekterna stoppas med fångstgrödor och nät redan innan de når grödan?</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Morotsbladloppa – Fångstgröda och fysisk separering av fält (Ulf Nilsson, SLU)▪ Bekämpning av kålfluga med naturliga fiender: parasitsteklar och insektspatogena svampar (Linda-Marie Rännbäck, SLU)▪ Nättäckning mot kålfluga i kålrot (Christina Marmolin, Hushållningssällskapet)	Bete <p>Betesdriften är en viktig hörnsten i den ekologiska djurhållningen. På detta pass ställer vi frågor kring hur vi undviker upp-trampade ytor, om det finns skillnader i betesvalet mellan olika raser av nötkreatur och om det går att få en vettig tillväxt på kalvarna på bete?</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Kamp mot tramp – strategier mot upp-trampade ytor (Eva Salomon, JTI)▪ Beteskalven – ett nytt koncept i Danmark (Thorkild Nissen, Økologisk Landforening, DK)▪ Nötkreaturs betesbeteende – har rasen någon betydelse? (Anna Hessle, SLU)
14:30–15:00	Kaffe		

Program 9 april, forts.

15:00–17:00	Växtnäring och kretslopp Bättre utnyttjande av växtnäringen – bra rotutveckling, rätt mängd gödsel vid rätt tidpunkt! Rötresten kan bli ett värdefullt gödselmedel i ekologisk produktion och bidra till utbyggda kretslopp. Rätt hantering är viktigt för bra växtnäringshushållning och vi måste hålla koll på föroreningar i rötresten.	Grönsaksodling på friland: rotutveckling, ogräsreglering, tunnlar och mångfald Här får vi veta mer om rotutveckling och näringsupptagning hos potatis. Och hur smart odlingsteknik i morot kan minska kostnaden för handrensning. Vi får också se hur frilandsgrodd odlas året runt i enkla växthus i England.	Djurvälfärd och proteinfoder Hur går det med djurvälfärden i ekologisk mjölkproduktion i olika länder? Bra hantering av djur till slakt är viktig och ny forskning visar på var det finns förbättringspotential. Ekologiskt proteinfoder till grisar och fjäderfä med bra aminosyrasammansättning är en knäckfråga. Finns det möjligen vägar via insekterna?
	<ul style="list-style-type: none"> Rotutveckling och näringsupptag i några tidiga potatissorter (Jannie Hagman, SLU) I ett projekt har rotutvecklingen undersökts hos några tidiga potatissorter. Rotutvecklingen har sedan satts i relation till skörd och näringsupptag.	<ul style="list-style-type: none"> Ogräsbekämpning vid tidig etablering av morötter (David Hansson, SLU) Falska såbäddar, fördröjd sådd samt förlängd groningstid. Ogräsbekämpning vid tidig etablering av radodlade grönsaker.	<ul style="list-style-type: none"> Välfärd hos ekologiska mjölkkor – presentation av ett EU-projekt (IMPRO) (Karin Jonasson, SLU) Se www.impro-dairy.eu Vägar till förbättrad välfärd för slaktdjur (Stefan Sellman, Linköpings universitet)
	<ul style="list-style-type: none"> Gödsling till ekologisk höstraps (Lena Engström, SLU) Vilken effekt på skörden ger olika organiska gödselmedel? Hur påverkar förbrukten kvävebehovet? Organiska gödselmedel (Sofia Delin, SLU) Vilken effekt av kväve och fosfor har vi i de organiska gödselmedlen? Olika gödslingsstrategier till gräsfrö (Ann-Charlotte Wallenhammar, Hushållningssällskapet) 		
	Bensträckare		
	<ul style="list-style-type: none"> Rötresten – potential och växtnäringsutnyttjande (Eva Salomon, JTI) 	<ul style="list-style-type: none"> Odlas med naturen. Och sälj smart (Johan Ascard & Carin Bunnvik, Jordbruksverket) Erfarenheter från England 	<ul style="list-style-type: none"> Protein från insekter som foder (Björn Vinnerås, SLU)
19:00	Middag		

Program 10 april

TIDER	VÄXT	TRÄDGÅRD	HUSDJUR
08:15–09:45	Bra sorter och friskt utsäde Sorter med både god konkurrenskraft mot ogräs och bra resistensegenskaper är särskilt viktiga i ekologisk produktion. Dessutom är det extra viktigt att utsädet är friskt. I denna session diskuterar vi sortegenskaper och tillgången på sorter för ekologisk produktion i Sverige.	Grönsaksodling och krukodling i växthus: växtskydd och växtnäringsstyrning Den ekologiska växthusodlingen utmanas av nya regler. Skadedjur, jordburna svampsjukdomar och näringsobalanser är svåra problem för odlarna redan idag. Vi behöver bygga ny kunskap tillsammans med den konventionella odlingen och andra länder.	Grovfoder och stallmiljö Mer grovfoder med rätt kvalitet är ett återkommande tema för att utveckla den ekologiska djurhållningen. I Danmark och Holland finns det nu gårdar med komposteringsstallar. Vad innebär det och fungerar det under nordiska förhållanden?
	<ul style="list-style-type: none"> Förädling av spannmål – viktiga egenskaper testas i nya försök (Nils-Ove Bertholdsson, SLU) Sortförsök (Jannie Hagman, SLU) 	<ul style="list-style-type: none"> Integrerade bekämpningsstrategier mot skadeinsekter i gurka. Deltagardriven forskning som arbetsmetod (Birgitta Rämert, SLU & Elisabeth Ögren, Länsstyrelsen Västmanland) Erfarenheter från utvecklingsprojekt i Norge. Odlingssystem och växtnäringsstyrning till gurka och andra växthuskulturer (Silje Stenstad Nilsen och Thomas Holz, Norsk Landbruksrådgivning) 	<ul style="list-style-type: none"> Uthållig mjölkproduktion med stora mängder hemmaproducerat foder. En fallstudie inom EU-projektet SOLID (Arja Nykänen ProAgria, Finland) Se www.solidairy.eu. Föredraget hålls på engelska. Komposteringsstallar till mjölkkor – funkar det? (Thorkild Nissen, Økologisk Landsforening, DK)

Program 10 april, forts.

09:45–10:45	Kaffe och workshop om hur vi åstadkommer god samverkan mellan praktiker och forskare . Även presentation av nya ekoprojekt (SLU EkoForsk, EPOK)		
10:45–12:00	Mellangrödor och baljväxter <ul style="list-style-type: none">Mångfunktionella fånggrödor – för bättre kvävehushållning (Erik Steen Jensen, SLU) Mellan- och fånggrödor kan leverera ett flertal värdefulla ekosystemtjänster. Var i växtföljden passar de bäst in? Intressanta arter och blandningar? <ul style="list-style-type: none">Toppling av åkerböna. Ger det tidigare mognad? När ska man då toppa? (Katarina Holstmark, Jordbruksverket & Gunnar Lundin, JTI) Med 2012 års regniga höst som gav svåra skördeförhållanden för åkerböner väcktes frågeställningen om man kan toppa för tidigare mognad. Toppling nämns i litteratur från 1944. Detta var upprinnelsen till de två testförsök som utfördes av JTI och Jordbruksverket under 2013.	Grönsaksodling och krukodling i växthus: växtskydd och växtnäingsstyrning, forts. <ul style="list-style-type: none">Tomat – balanserad gödsling (Birgitta Båth, SLU)Plantjordar för ekologisk odling, resultat från en enkät (Klara Löfkvist, JTI och Marcus Söderlind, Söderlinds ekologiska grönsaker)	Grovfoder och stallmiljö, forts. <ul style="list-style-type: none">Utfodringsstrategier för får (Carl Helander, SLU)Resurseffektiv utfodring av dikor (Mikaela Jardstedt, SLU)Hö till mjölkkor – ny teknik och mjölk kvalitet (Thorkild Nissen, Økologisk Landsforening, DK)
12:00–13:00	Lunch		
13:00–14:30	Nya landsbygdsprogrammet och marknaden – vart är vi på väg? <ul style="list-style-type: none">Aktuellt om nya landsbygdsprogrammet (Lisa Karlsson, Jordbruksverket)Nya förutsättningar för ekologiska lantbrukare. Lantbrukarnas efterfrågan på forskning och rådgivning (Maria Dirke, Ekologiska Lantbrukarna)Så har marknaden för ekologiska produkter utvecklats och så ser prognoserna ut för fortsatt utveckling (Cecilia Ryegård, EkoWeb)		
14:30–15:00	Kaffe		

Layout: Karin Ullvén, SLU. Foton: iStock, Niels Andresen, Katarina Holstmark & Karin Ullvén

Praktisk info

Kostnader: Seminariet är avgiftsfritt. Kostnad för mat och boende i enkelrum inklusive kvällens middag är 1800 kr per person. Kostnad för mat och boende i dubbelrum inklusive kvällens middag är 1500 kr per person. Ett dagpaket med för- & eftermiddagskaffe samt lunch kostar cirka 300 kr per dag och person. Kostnaden faktureras av Jordbruksverket.

Plats: Frimurarhotellet, Linköping

Anmälan på www.jordbruksverket.se/kurserochseminarier. Sista dag för anmälan är **21 mars**.

Programkommitté

Programmet har planerats i en grupp bestående av Katarina Holstmark, Jordbruksverket (koordinator); Niels Andresen, Jordbruksverket; Ullalena Boström, SLU; Ann-Marie Dock-Gustavsson, Jordbruksverket; Karin Ullvén, SLU; Ann-Charlottte Wallenhammar, Hushållningssällskapet; Christina Winter, Jordbruksverket och Maria Wivstad, SLU.

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

**EPOK – Centrum för ekologisk produktion
och konsumtion & SLU Ekoforsk**

**Hushållnings
sällskapet**